

Voorbeelden leerlingprofiel| Engels

Hieronder vind je twee voorbeelden van een uitgewerkt leerlingprofiel. Beide profielen zijn gemaakt in een havo 5-klas.

Leerlingprofiel 1| Havo 5

Met mijn havo 5-klas ben ik in gesprek gegaan over schrijfvaardigheid bij Engels aangegaan. Zij hebben allemaal een E&M-profiel.

De leerlingen denken Engels vooral nodig te hebben in hun toekomstige studie en werk. Ze vinden dat het belangrijkste. De schrijfdoelen die ze willen leren, zijn vooral communicatief, dus informeren, overtuigen, informatie verzamelen voor een publiek van werkgevers en docenten, maar vooral werkgevers.

De inhoud van de schrijfproducten vinden ze lastig te beschrijven, maar ze geven aan dat ze vooral geïnteresseerd zijn in onderwerpen die te maken hebben met hun toekomstige studies. In deze groep zijn dat dus opleidingen en toekomstige carrières in de economische en maatschappelijke sector. Ik kan daaruit concluderen dat de leerlingen vooral 'business English' - formeel, informatief en in een maatschappelijk/academische context nodig hebben. De tekstsoorten die leerlingen willen schrijven, zijn vooral communicatief, zoals e-mails, memo's, blogs, notities, berichten, verslagen, en eventueel betogen en beschouwingen.

In de tabel hieronder geef ik met de ERK-schalen aan welke tekstsoorten de leerlingen op welk niveau willen beheersen.

SCHAAL	DESCRIPTOREN
Correspondentie	B2: Can write formal correspondence such as letters of enquiry, request, application and complaint with appropriate register, structure and conventions; can write non-routine professional letters, using appropriate structure and conventions, granted these are restricted to matters of fact; can obtain, by letter or e-mail, information required for a particular purpose, collate it and forward it by mail to other people.
Notities, berichten en formulieren	B2: Can take or leave complex personal or professional messages, provided he/she can ask clarification or elaboration if necessary
Verslagen/betoog/beschouwing/essay	B2: Can write an essay or report that develops an argument systematically with appropriate highlighting of significant points and relevant supporting detail; can write a detailed description of a complex process; can evaluate different ideas or solutions to a problem
Creatief schrijven	B1: Can clearly signal chronological sequence in a narrative text; can write a simple review of a film, book or TV programme using a limited range of language

Samenvatten	B2: Can summarise in writing (in Lang. B) the main content of complex spoken and written texts (in Lang. A) on subjects related to his/her field of interest and specialization
Digitale conversatie	B2: Can engage in online exchanges, linking his/her contributions to previous ones in the thread, understanding cultural implications and reacting appropriately; can participate actively in an online discussion, stating and responding to opinions on topics of interest at some length, provided contributors avoid unusual or complex language and allow time for response
Aantekeningen maken	B2: Can understand a clearly structured lecture on a familiar subject, and can take notes on point which strike him/her as important, even though he/she tends to concentrate on the words themselves and therefore to miss some information; can make accurate notes in meetings and seminars on most matters likely to arise within his/her field of interest

Hoe goed moeten de leerlingen kunnen schrijven?

Als ik het verhaal van mijn leerlingen naast de ERK-doelen zet, valt het mij gelijk op dat de doelen van de leerlingen op B2 uitkomen, terwijl havo 5 eigenlijk op B1 zit.

De soorten teksten die willen leren schrijven, zijn qua taalgebruik complexer dan B1;

- de **woordenschat** moet vrij groot zijn aangezien ze een formeel register moeten hebben;
- **grammaticale correctheid** moet daardoor ook voldoende zijn met uitgebreidere structuren dan bij B1;
- **spelling/interpunctie/lay-out** neigen ook naar de formele kant, dus hier moet ook meer aandacht aan besteed worden dan bij B1;
- **samenhang** is toch ook op B2-niveau in verband met de soorten teksten die ze verwachten te schrijven. Deze tekstsoorten zijn complexer dan bij B1.
- **afstemming taalgebruik op doel en publiek** is in mijn mening ook meer op B2-niveau, omdat leerlingen zich ook meer bewust moeten zijn van het publiek waarvoor ze schrijven.

Als ik het zo beschrijf, past het B2-niveau ook bij 'business English' -formeel, gestructureerd, met nadruk op communicatie en informatie overbrengen. Niveau B1 is, aan de hand van mijn gesprek, toch te laag voor hetgeen de leerlingen willen leren. In B1 ligt de nadruk meer op het informele en is gericht op het functioneren in de sociale samenleving in plaats van op de vervolgopleiding of het toekomstige werk.

De leerlingen geven aan dat ze deze sociale aspecten al beheersen en juist verdieping willen, zodat ze zich voorbereiden op hun vervolgopleidingen. Dit klopt ook wel als ik kijk naar bijvoorbeeld de zoon van een van mijn collega's. Hij studeert International Business in Maastricht en via hem heb ik enkele opdrachten voor Engels ingezien. Engels is daar duidelijk gericht op 'Business English', dat gaat zo ver dat leerlingen een certificaat moeten halen (BEC via Cambridge). Dit laat zien dat, zeker voor havo-leerlingen met een E&M profiel, het aanbod van business Engels van belang is.

Mijn groep kan helaas niet veel inzicht geven in andere vervolgtrajecten, omdat er geen leerlingen met een N&T/N&G-profiel in de klas zitten. Wel kan ik concluderen uit wat losse gesprekken met oud-leerlingen dat het communicatieve van schrijfvaardigheid ook belangrijk is voor de havo-leerlingen met een beta-profiel. Zij willen alleen meer teksten oefenen uit schaal 3 & 4 (written reports & essays), 6 (samenvatten) en 8 (note-taking). Maar net als mijn leerlingen met E&M-profiel ook op B2-niveau, met het idee dat ze zich willen voorbereiden op hun vervolgopleiding en toekomstige werk.

Leerlingprofiel 2| Havo 5

H5-klas met E&M-profiel. De meeste leerlingen zullen kiezen voor een vervolgstudie op het gebied (bedrijfs)economie, HR, zorg of logistiek.

In de tabel hieronder geef ik met de ERK-schalen aan welke tekstsoorten de leerlingen in mijn klas op welk niveau willen beheersen.

SCHAAL*	DESCRIPTOREN
Correspondentie	B1 Kan een bericht schrijven waarin gevraagd wordt om informatie. Kan een bericht schrijven waarin een klacht wordt ingediend. Kan gepast schriftelijk reageren op een advertentie of gebeurtenis of uiting van iemand en een verzoek doen. Kan, voorzien van de benodigde informatie, een eenvoudige sollicitatiebrief schrijven. Kan in een bericht zijn mening/gevoelens verwoorden.
Notities, berichten en formulieren	B1 Kan een formulier invullen voor praktische zaken uit het dagelijks leven. Kan in een korte notitie eenvoudige informatie doorgeven.
verslagen	B1 Kan een tekst schrijven en daarin voor- en nadelen verwoorden en een (onderbouwde) mening geven, eventueel ondersteund door een voorbereiding. Kan een onderwerp presenteren met in een verslag, een poster of met behulp van presentatiesoftware
Beschouwingen, betogen en essays	B1 Kan een tekst schrijven en daarin voor- en nadelen verwoorden en een (onderbouwde) mening geven, eventueel ondersteund door een voorbereiding. Kan een onderwerp presenteren met in een verslag, een poster of met behulp van presentatiesoftware.

Creatief schrijven	B1 Kan een eenvoudige verhalende tekst schrijven die verband houdt met onderwerpen binnen de directe persoonlijke levenssfeer of persoonlijke (verzonnen) belevenissen beschrijft in een logisch samenhangende tekst.
Digitale conversatie (bevat kenmerken van mondelinge conversatie)	B1 Kan deelnemen aan een online discussie over onderwerpen die de leerling aangaan of interesseren, met behulp van (online) woordenboek/hulpmiddelen. Kan online een klacht indienen of een review geven en daarbij passend reageren, gebruik makend van eenvoudige taal. Kan online vertellen over het dagelijks leven, belevenissen, en ervaringen en reageren op reacties van anderen.
Samenvatten	B1 Kan in L1 de kernpunten weergeven van informatie en argumenten die in L2 gegeven worden en dit in een korte tekst verwerken.
Aantekeningen maken	B1 Kan aantekeningen maken van gestructureerde instructies bij een bekend onderwerp. Kan aantekeningen maken van een eenvoudige speech, eventueel ondersteund door een helder aangegeven kader.

Daarnaast heb ik gekozen om de leerlingen een vragenlijst voor te leggen, waarin concreet de communicatieve aspecten van schrijfvaardigheid worden bevraagd (doel, publiek, tekstsoort). Leerlingen hebben in de vragenlijst een bepaald aantal onderdelen die zij belangrijk vinden aangekruist. Op de kwalitatieve aspecten van taal hebben zij met een score van 1-5 (1 = onbelangrijk, 5 belangrijk) aangegeven hoe belangrijk zij die aspecten vinden.

Waarover en voor wie leerlingen moeten kunnen schrijven:

Schrijfdoelen

De leerlingen hebben aangegeven de volgende schrijfdoelen belangrijk te vinden:

- Informatie vragen (23x)
- Solliciteren (21x)
- Klacht indienen (17x)
- (gepast) een reactie geven (16)
- Bedanken (15)

- Mening verwoorden(12)
- Verslag maken (12)
- Informatie geven (12)

Het lijkt erop dat de leerlingen het schrijven vooral als een zakelijke aangelegenheid zien. 'Bedanken' en een '(gepaste) reactie' geven kunnen natuurlijk ook informeel zijn.

Inhouden

De leerlingen hebben aangegeven de volgende inhouden belangrijk te vinden:

- Opleiding (23)
- Baan (23)
- Vakantie (13)
- jezelf presenteren (10)
- sociaal verkeer (10)
- onderwerp presenteren (7)
- eigen hobby's (7)
- mening weergeven (7)
- verzamelde informatie in één stuk verwerken (7)
- iemand vragen iets te doen (verzoek / opdracht) (6)
- maatschappelijke thema's (die leerlingen interesseren) (6)
- aantekeningen maken (bijv van een college) (5)

Ook hier blijkt dat leerlingen denken dat ze schrijfvaardigheid in het Engels vooral nodig hebben in een zakelijke/formele context: onderwerpen rondom opleiding en baan worden het vaakst genoemd. Vakantie, sociaal verkeer en hobby's zijn wel onderwerpen in de informele context. Ik heb het nagevraagd, maar leerlingen hebben nog weinig idee hoe de 'wereld na de havo' eruit ziet. Wat wel opvalt is dat de leerlingen informatieverwerking (onderwerp presenteren, verzamelde informatie verwerken in een stuk en aantekeningen maken) redelijk belangrijk vinden.

Publiek

De leerlingen hebben aangegeven het belangrijk te vinden om voor het volgende publiek te leren schrijven:

- vrienden, familie (21)
- werkgever (16)
- buitenlandse contacten (bv. bedrijf, gastgezin, verhuurder) (16)
- studiegenoten (7)
- klantenservice van bedrijf (4)
- buitenlandse leeftijdgenoten (4)

Wat hier opvalt, is de discrepantie tussen de zakelijke inhouden en doelen die leerlingen belangrijk vinden in het schrijfonderwijs en het informele publiek waarvoor ze willen schrijven (vrienden en familie). Tijdens een gesprek hierover gaven leerlingen aan dat ze het nog lastig vinden om te overzien. Het verschil tussen formeel en informeel vinden ze ook lastig. Ze snappen wel dat je in een brief aan een bedrijf of een onbekende een andere toon en andere woorden en uitdrukkingen gebruikt dan tegenover vrienden en familie, maar ze vinden het moeilijk te duiden wat nu precies formeel en informeel is. Er zijn er ook die vinden dat daar niet moeilijk over gedaan moet worden, daar ligt nog een sociaal leerpuntje voor de betreffende leerlingen.

Soorten teksten

De leerlingen hebben aangegeven de volgende tekstsoorten belangrijk te vinden:

- Samenvatting (18)
- review (ervaring bij hotel, winkel, camping, restaurant, vakantiehuisje etc) (17)
- formulier (16)
- verslagen (bijv van activiteiten, social events) (16)
- artikelen (15)
- korte informatieve teksten (15)
- aantekeningen (13)
- reactie op commentaren van anderen in online discussie (12)
- toelichting bij foto (12)
- recensie (film, boek, game) (11)
- correspondentie (10)
- essays (10)
- verhalen (9)

Hier lijken de meer zakelijke tekstsoorten en de informatieverwerking de boventoon te voeren. Het lijkt erop dat leerlingen verwachten weinig met Engels te gaan doen in de persoonlijke levenssfeer. Een aantal leerlingen geeft ook aan dat ze bij voorkeur een baan willen waarbij je geen Engels hoeft te gebruiken.

Medium

Leerlingen geven aan de onderstaande media belangrijk te vinden

- e-mail (22)
- chat (16)
- formulier (9)
- papier (7)
- internetforum (5) samenwerkingssoftware, bv Wiki (5)

Deze uitkomst laat zien dat leerlingen voornamelijk op elektronische media zijn gericht.

Ook heb ik bevestigd hoe belangrijk ze de volgende kwalitatieve aspecten van taal belangrijk vinden:

- Grammatica
- Samenhang
- zinsbouw
- veel woorden weten
- de goede woorden weten
- goed kunnen aangeven wat je bedoelt
- over veel verschillende onderwerpen de woorden weten
- woordvolgorde
- begrijpelijk schrijven voor een native
- dat het logisch in elkaar zit

Uitkomsten:

Doel schrijfonderwijs

	gemiddelde score	aantal x score 1	aantal x score 2	aantal x score 3	aantal x score 4	aantal x score 5	
gramm	3,83	2	0	6	14	7	
samenhang	3,72	0	4	8	9	8	
zinsbouw	4,03	0	1	8	9	11	
veel woorden	3,38	0	6	9	11	3	
goede woorden	3,79	0	2	6	17	4	
goed aangeven bedoeling	4,45	0	0	3	10	16	
diverse woordenschat	3,21	1	7	10	7	4	
woordvolgorde	4,10	0	0	5	16	8	
native begrip	3,66	1	4	9	5	10	
logisch	4,07	0	0	8	11	10	
aantal deelnemers	29						

